

lokaal
mondiaal
beleid
in cijfers

2019

Korte samenvatting

- Deze enquête werd afgenomen om te peilen naar de inspanningen van de Oost-Vlaamse steden en gemeenten op het gebied van mondiale solidariteit.
- 42 van de 60 gemeenten hebben de vragenlijst ingevuld, wat neerkomt op een response rate van 70%.
- 31 gemeenten hebben een ambtenaar voor het lokaal mondiaal beleid waarvan 15 gemeenten een ambtenaar hebben die minstens 1 dag per week hiervoor werkt. Slechts 7 gemeenten hebben minstens een halftijdse ambtenaar. Enkel de steden Gent en Sint-Niklaas zetten meer dan 1 VTE ambtenaar in op mondiale solidariteit.
- De aangestelde ambtenaar kan gemiddeld 35% van zijn/haar tijd besteden aan mondiale solidariteit.
- Het gemiddelde budget voor mondiale solidariteit in 2019 bedroeg 42.989 EUR.
- 29 gemeenten hebben een gemeentelijk subsidiereglement, 13 gemeenten hebben dit niet.
- 32 gemeenten hebben een gemeentelijke adviesraad (GROS, GRIS, Mondiale Raad, ...), 10 gemeenten hebben dit niet.
- Er zijn in Oost-Vlaanderen 38 FairTradeGemeenten, 5 zijn kandidaat en 17 zijn geen FairTradeGemeente.
- 21 gemeenten organiseerden infosessies en/of sensibiliserende activiteiten over de SDG's voor het gemeentepersoneel, 21 gemeenten deden dit niet.
- 18 gemeenten organiseerden infosessies en/of sensibiliserende activiteiten over de SDG's voor hun inwoners, 24 gemeenten deden dit niet.

Met dank aan de collega's van
Steunpunt Data en Analyse
(data.analyse@oost-vlaanderen.be)

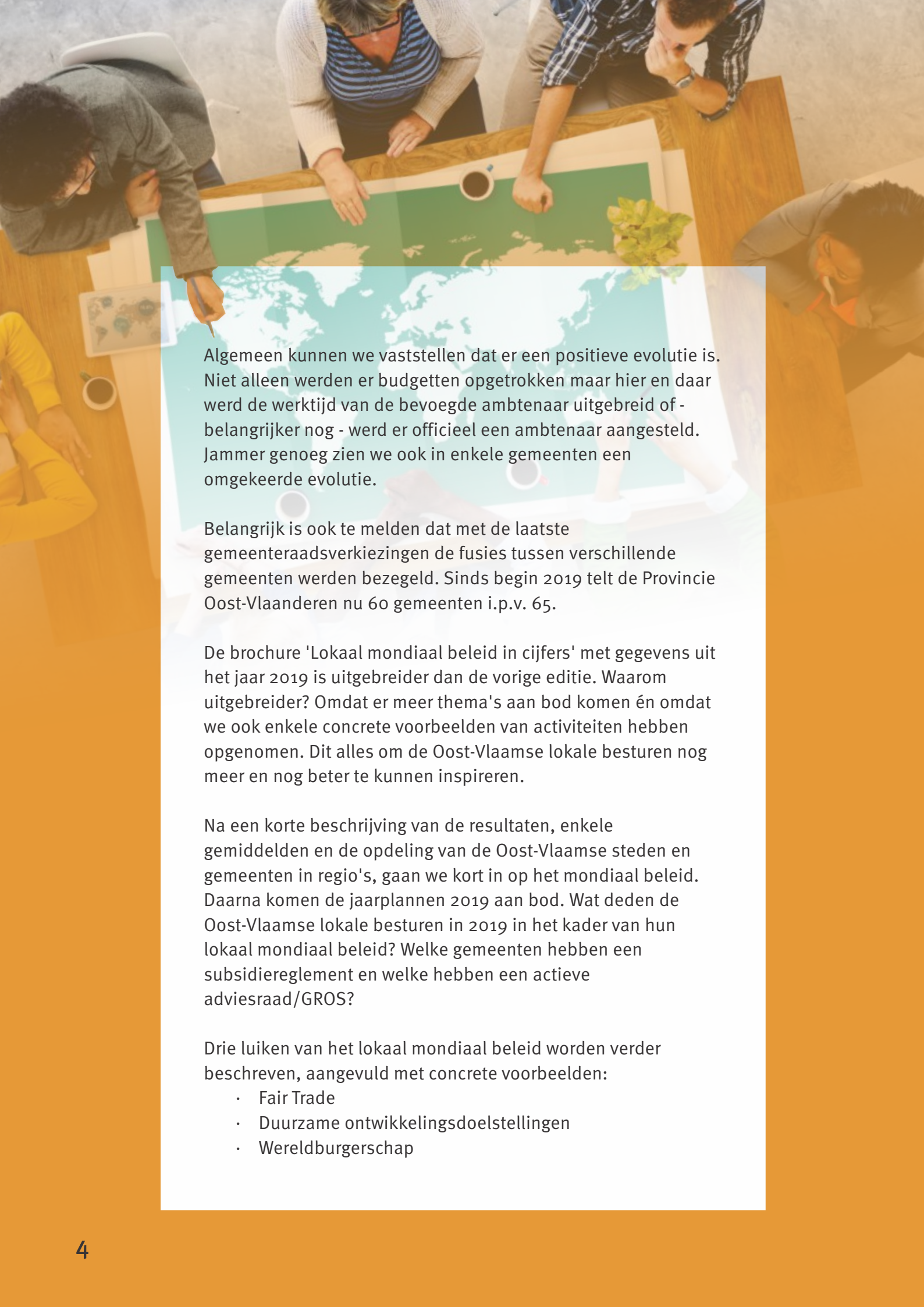

Inleiding

De Provincie Oost-Vlaanderen tracht in deze brochure een beeld te geven van de inspanningen van de Oost-Vlaamse steden en gemeenten op het gebied van mondiale solidariteit. Aan de hand van een enquête peilden we bij iedere gemeente naar een aantal parameters en andere relevante informatie.

Helaas vulden niet alle steden en gemeenten deze fiche in, maar met de gegevens die we hebben ontvangen konden we toch een waardevol rapport opmaken.

In navolging van onze eerste publicatie vorig jaar, willen wij verder de steden en gemeenten informeren over lokaal mondiaal beleid in onze provincie. Met deze brochure kunnen we ook de evolutie zien over de (verdere) inzet voor lokaal mondiaal beleid. Een belangrijke kanttekening is dat 2019 de start was van een nieuwe legislatuur (2019-2024) na de verkiezingen in oktober 2018. In een aantal gemeenten zijn er nieuwe coalities aan zet. Het is dus heel interessant om te weten of de gemeente verder aandacht geeft aan lokaal mondiaal beleid.

Algemeen kunnen we vaststellen dat er een positieve evolutie is. Niet alleen werden er budgetten opgetrokken maar hier en daar werd de werktijd van de bevoegde ambtenaar uitgebreid of - belangrijker nog - werd er officieel een ambtenaar aangesteld. Jammer genoeg zien we ook in enkele gemeenten een omgekeerde evolutie.

Belangrijk is ook te melden dat met de laatste gemeenteraadsverkiezingen de fusies tussen verschillende gemeenten werden bezegeld. Sinds begin 2019 telt de Provincie Oost-Vlaanderen nu 60 gemeenten i.p.v. 65.

De brochure 'Lokaal mondiaal beleid in cijfers' met gegevens uit het jaar 2019 is uitgebreider dan de vorige editie. Waarom uitgebreider? Omdat er meer thema's aan bod komen én omdat we ook enkele concrete voorbeelden van activiteiten hebben opgenomen. Dit alles om de Oost-Vlaamse lokale besturen nog meer en nog beter te kunnen inspireren.

Na een korte beschrijving van de resultaten, enkele gemiddelden en de opdeling van de Oost-Vlaamse steden en gemeenten in regio's, gaan we kort in op het mondiaal beleid. Daarna komen de jaarplannen 2019 aan bod. Wat deden de Oost-Vlaamse lokale besturen in 2019 in het kader van hun lokaal mondiaal beleid? Welke gemeenten hebben een subsidiereglement en welke hebben een actieve adviesraad/GROS?

Drie luiken van het lokaal mondiaal beleid worden verder beschreven, aangevuld met concrete voorbeelden:

- Fair Trade
- Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen
- Wereldburgerschap

Resultaten

De Provincie Oost-Vlaanderen telde in 2019 60 steden en gemeenten. De enquête werd afgenomen tussen juni en augustus 2020. In totaal vulden 42 gemeenten de vragenlijst in.

In deze brochure maken we een aantal vergelijkingen, zoals de inzet van een ambtenaar en budget voor lokaal mondiaal beleid, van steden en gemeenten aan de hand van het aantal inwoners. We doen dezelfde oefening per regio (Meetjesland, Waasland, Scheldeland, Leiestreek en Vlaamse Ardennen) en berekenden het algemeen gemiddelde.

Algemeen gemiddelde

Het totale budget voor mondiale solidariteit bij de steden en gemeenten in de provincie Oost-Vlaanderen die deelnamen aan de bevraging bedraagt 1.805.539 EUR. Dit komt neer op een gemiddelde van 42.989 EUR per gemeente (42 gemeenten). Ter vergelijking, bij onze vorige bevraging over het jaar 2018, was het gemiddelde budget voor mondiale solidariteit 31.346 EUR per gemeente (voor 60 gemeenten). Een ambtenaar lokaal mondiaal beleid in Oost-Vlaanderen kan gemiddeld 35 % van zijn/haar tijd besteden aan mondiale solidariteit. In 2018 was dit maar 25 %.

Evolutie inzet ambtenaar en budget lokaal mondiaal beleid op aantal inwoners (2018-2019)

2018			2019			Evolutie 2018-2019	
Steden en gemeenten	Inzet ambtenaar op lokaal mondiaal beleid (in %)	Budget lokaal mondiaal beleid in 2018	Steden en gemeenten	inzet ambtenaar op lokaal mondiaal beleid (in %)	Budget lokaal mondiaal beleid in 2019	Inzet ambtenaar op lokaal mondiaal beleid	Totale budget voor lokaal mondiaal beleid
Aalst	33,3	80.000	Aalst	20	64.000	↓	↓
Aalter	5	16.704	Aalter	5	21.700	=	↑
Knesselare	0						
Assenede	5	4.000	Assenede	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Berlare	20	20.000	Berlare	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Beveren	50	135.934	Beveren	50	138.036	=	↑
Brakel	Niet specifiek vastgelegd	10.000	Brakel	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Buggenhout	0	3.977	Buggenhout	5	6.750	↑	↑
De Pinte	50	58.950	De Pinte	20	26.463	↑	↑
Deinze (excl Nevele)	40	49.685	Deinze	55	55.863	↑	↑
Denderleeuw	10	10.500	Denderleeuw	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Dendermonde	10	16.305	Dendermonde	10	20.000	=	↑
Destelbergen	Niet specifiek vastgelegd	65.330	Destelbergen	Niet bepaald	65.330	?	=
Eeklo	50	36.400	Eeklo	50	30.000	=	↓
Erpe-Mere	5	10.000	Erpe-Mere	15	10.000	↑	=
Evergem	100	115.739	Evergem	100	131.280	=	↑
Gavere	0	7.500	Gavere	?	0	?	↓
Gent	400	544.442	Gent	400	536.585	=	↓
Geraardsbergen	25	7.500	Geraardsbergen	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Haaltert	10	1.000	Haaltert	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Hamme	5	12.600	Hamme	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Herzele	20	8.100	Herzele	20	4.500	=	↓
Horebeke	0	125	Horebeke	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Kaprijke	1	5.900	Kaprijke	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Kluisbergen	Niet gereageerd	Niet gereageerd	Kluisbergen	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Kruibeke	5	10.000	Kruibeke	10	11.500	↑	↑
Kruishoutem	Niet gereageerd	Niet gereageerd	Kruisem	10	14.000	=	↑
Zingem	10	5.000					
Laame	50	40.000	Laame	10	30.000	↓	↓
Lebbeke	20	25.000	Lebbeke	25	25.000	↑	=

2018			2019			Evolutie 2018-2019	
Steden en gemeenten	Inzet ambtenaar op lokaal mondiaal beleid (in %)	Budget lokaal mondiaal beleid in 2018	Steden en gemeenten	inzet ambtenaar op lokaal mondiaal beleid (in %)	Budget lokaal mondiaal beleid in 2019	Inzet ambtenaar op lokaal mondiaal beleid	Totale budget voor lokaal mondiaal beleid
Lierde	0	0	Lierde	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
LoWaZoNe	60	19.000	Lievegem	30	24.558	↓	↑
Lochristi	1	22.000	Lochristi	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Lokeren	2	7.669	Lokeren	10	16.500	↑	↑
Maarkedal	0	750	Maarkedal	Niet bepaald	400		↓
Maldegem	40	25.636	Maldegem	5	20.000	↓	↓
Melle	1	16.500	Melle	10	16.500	↑	=
Merelbeke	100	128.000	Merelbeke	80	128.200	↓	=
Moerbeke	0	500	Moerbeke	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Nazareth	10	15.000	Nazareth	25	21.795	↑	↑
Ninove	20	20.000	Ninove	10	20.000	↓	=
Oosterzele	20	12.350	Oosterzele	10	12.400	↓	=
Oudenaarde	Niet gereageerd	Niet gereageerd	Oudenaarde	10	8.114	?	?
Ronse	0	0	Ronse	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Sint-Gillis-Waas	5	13.000	Sint-Gillis-Waas	5	18.000	=	↑
Sint-Laureins	0	0	Sint-Laureins	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Sint-Lievens-Houtem	0	0	Sint-lievens-Houtem	Niet vastgelegd	0	=	=
Sint-Martens-Latem	0	0	Sint-Martens-Latem	2	12.850	↑	↑
Sint-Niklaas	120	155.000	Sint-Niklaas	180	232.675	↑	↑
Stekene	Niet gereageerd	Niet gereageerd	Stekene	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Temse	0	0	Temse	5	800	↑	↑
Waasmunster	0	0	Waasmunster	0	18.000	=	↑
Wachtebeke	Niet gereageerd	Niet gereageerd	Wachtebeke	?	7.500	?	↑
Wetteren	20	26.955	Wetteren	20	27.240	=	↑
Wichelen	0	0	Wichelen	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Wortegem-Petegem	Niet specifiek vastgelegd	8.000	Wortegem-Petegem	0	8.000	?	=
Zele	5	6.500	Zele	?	500	?	↓
Zelzate	1	0	Zelzate	25	1.000	↑	↑
Zottegem	20	42.000	Zottegem	Niet gereageerd	Niet gereageerd	?	?
Zulte	0	5.000	Zulte	0	10.000	=	↑
Zwalm	0	4.152	Zwalm	0	0	=	↓

Regio's in Oost-Vlaanderen

We delen de gemeenten ook op aan de hand van hun regio's. Zo kunnen steden en gemeenten hun werking vergelijken binnen de regio waarin ze zich bevinden.

In 2019 zijn er nu 60 gemeenten i.p.v. 65 gemeenten. Knesselare is nu een deelgemeente van Aalter. Ook de gemeente Nevele is een deelgemeente geworden onder de Stad Deinze. De gemeenten Kruishouten en Zingem gaan nu verder samen als de gemeente Kruisem. Tenslotte is de gemeente Lievegem het resultaat van de fusie van de gemeenten Waarschoot, Lovendegem en Zomergem in het Meetjesland.

Meetjesland: Aalter, Assenede, Eeklo, Evergem, Kaprijke, Lievegem, Maldegem, Sint-Laureins, Zelzate en Wachtebeke.

Waasland: Beveren, Kruike, Lokeren, Moerbeke, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse en Waasmunster.

Vlaamse Ardennen: Brakel, Gavere, Geraardsbergen, Herzele, Horebeke, Kluisbergen, Kruisem, Lierde, Maarkedal, Oudenaarde, Ronse, Sint-Lievens-Houtem, Wortegem-Petegem, Zottegem en Zwalm.

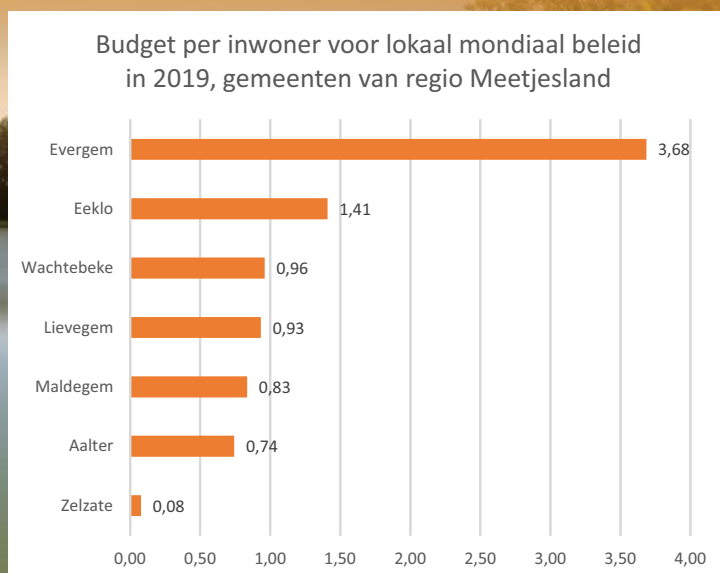
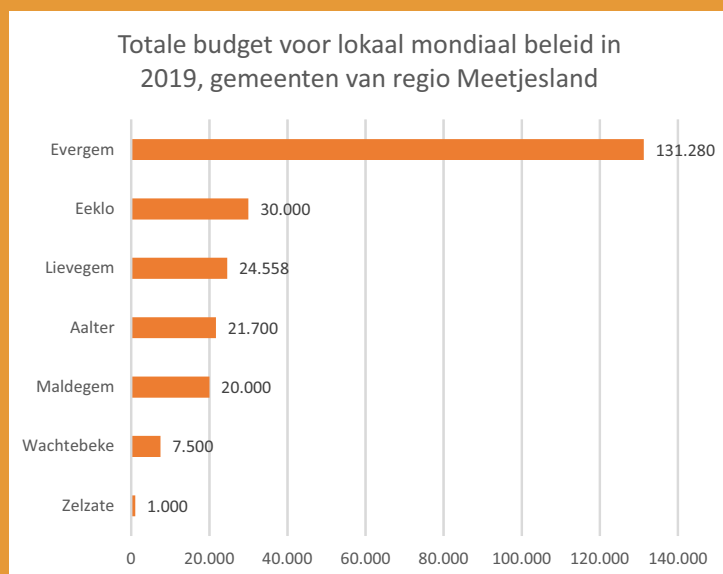
Scheldeland: Aalst, Berlare, Buggenhout, Denderleeuw, Dendermonde, Destelbergen, Erpe-Mere, Haaltert, Hamme, Laarne, Lebbeke, Lede, Lochristi, Melle, Merelbeke, Ninove, Oosterzele, Wetteren, Wichelen en Zele.

Leiestreek: Gent, Deinze, Zulte, Nazareth, Sint-Martens-Latem en De Pinte.

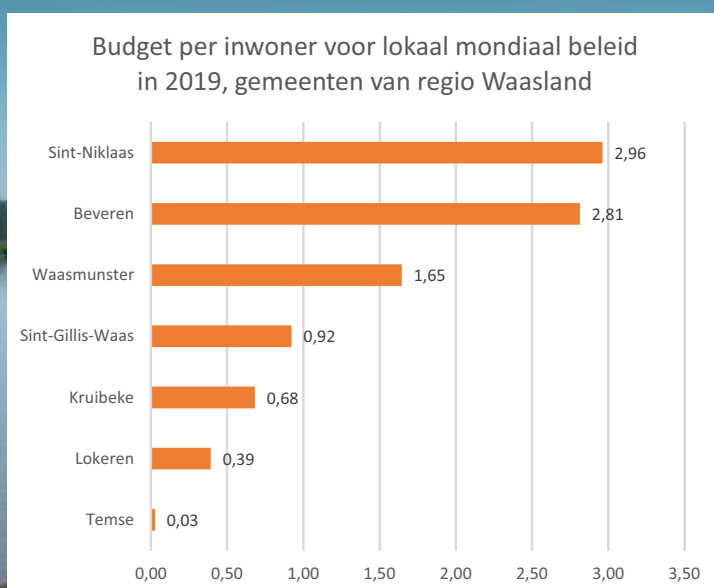
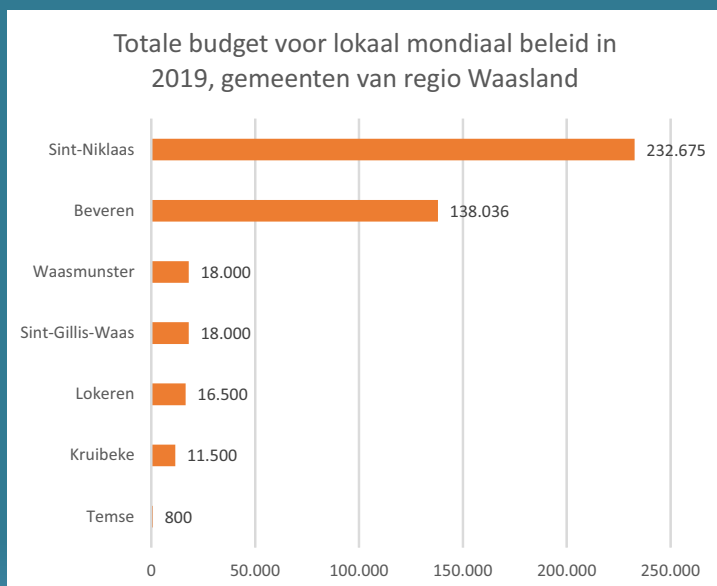
Meetjesland

Steden en gemeenten Meetjesland	% inzet ambtenaar op lokaal mondiaal beleid	Totale budget voor lokaal mondiaal beleid in 2019	Aantal inwoners 1/1/2020 (Statbel)	Budget per inwoner (in euro)
Zelzate	25	1.000	12.899	0,08
Wachtebeke	?	7.500	7.809	0,96
Maldegem	5	20.000	23.958	0,83
Aalter	5	21.700	29.182	0,74
Lievegem	30	24.558	26.310	0,93
Eeklo	50	30.000	21.285	1,41
Evergem	100	131.280	35.628	3,68

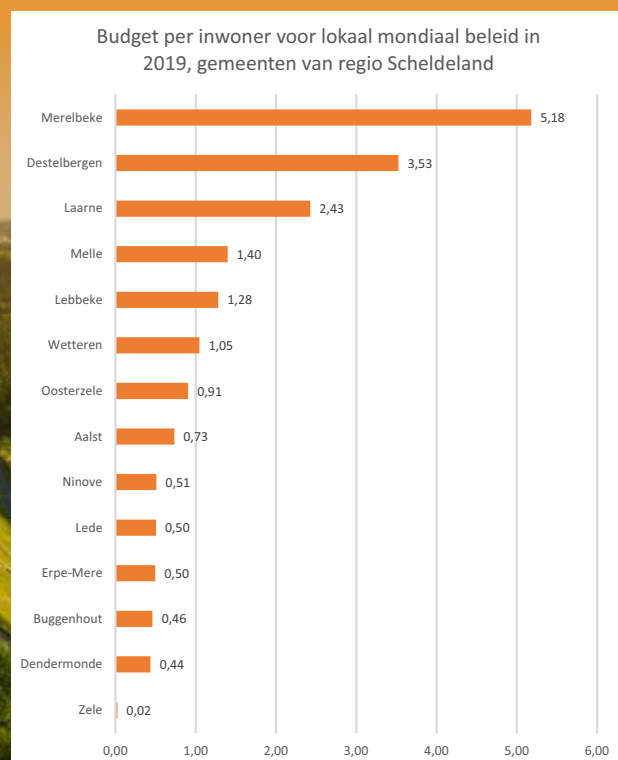
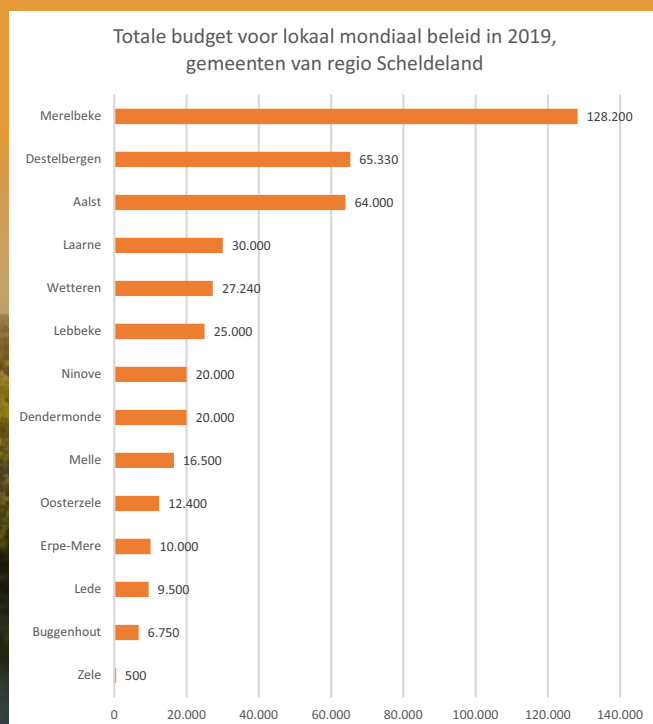
Waasland

Steden en gemeenten Waasland	% inzet ambtenaar op lokaal mondiaal beleid	Totale budget voor lokaal mondiaal beleid in 2019	Aantal inwoners 1/1/2020 (Statbel)	Budget per inwoner (in euro)
Temse	5	800	30.196	0,03
Kruikeke	10	11.500	16.846	0,68
Lokeren	10	16.500	42.044	0,39
Sint-Gillis-Waas	5	18.000	19.499	0,92
Waasmunster	0	18.000	10.933	1,65
Beveren	50	138.036	49.047	2,81
Sint-Niklaas	180	232.675	78.531	2,96

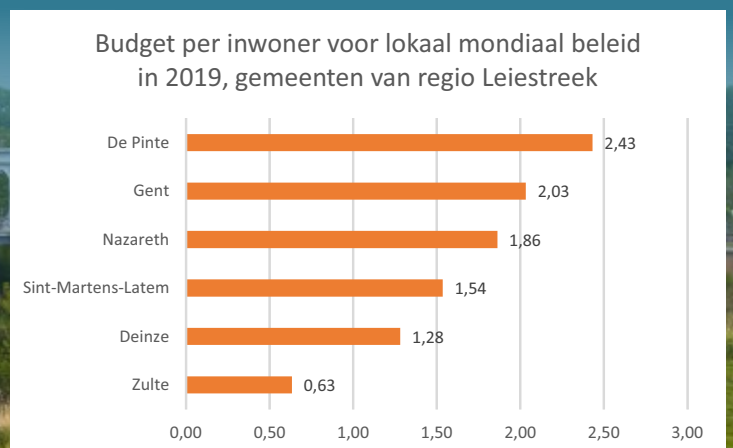
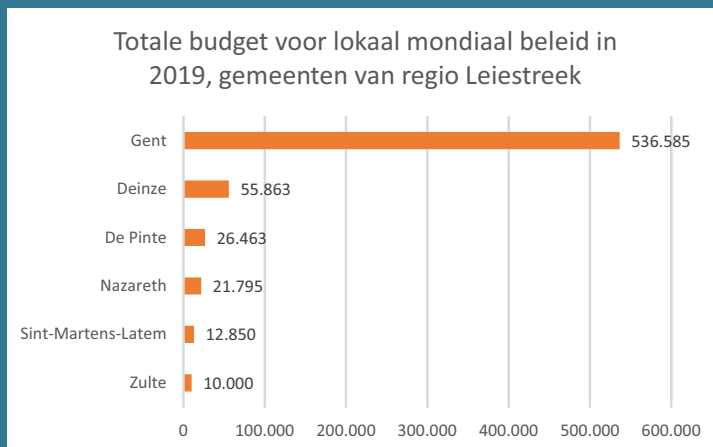
Scheldeland

Steden en gemeenten Scheldeland	% inzet ambtenaar op lokaal mondiaal beleid	Totale budget voor lokaal mondiaal beleid in 2019	Aantal inwoners 1/1/2020 (Statbel)	Budget per inwoner (in euro)
Zelee	?	500	21.338	0,02
Buggenhout	5	6.750	14.662	0,46
Lede	?	9.500	18.866	0,50
Erpe-Mere	15	10.000	20.146	0,50
Oosterzele	10	12.400	13.689	0,91
Melle	10	16.500	11.811	1,40
Dendermonde	10	20.000	45.870	0,44
Ninove	10	20.000	39.251	0,51
Lebbeke	25	25.000	19.538	1,28
Wetteren	20	27.240	26.021	1,05
Laarne	10	30.000	12.361	2,43
Aalst	20	64.000	87.332	0,73
Destelbergen	Niet bepaald	65.330	18.528	3,53
Merelbeke	80	128.200	24.756	5,18

Leiestreek

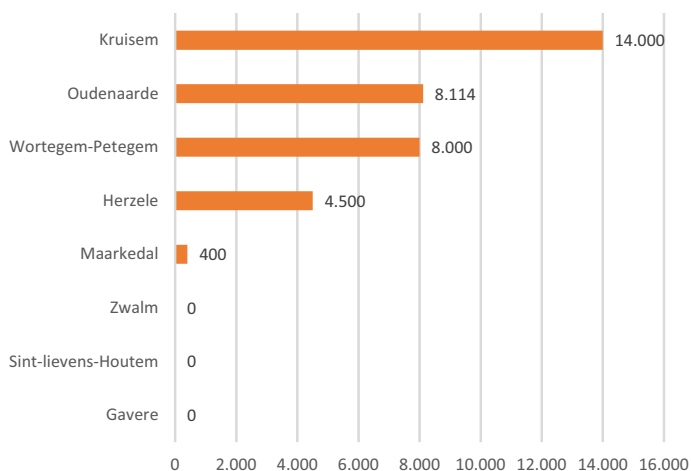
Steden en gemeenten Leiestreek	% inzet ambtenaar op lokaal mondiaal beleid	Totale budget voor lokaal mondiaal beleid in 2019	Aantal inwoners 1/1/2020 (Statbel)	Budget per inwoner (in euro)
Zulte	0	10.000	15.791	0,63
Sint-Martens-Latem	2	12.850	8.365	1,54
Nazareth	25	21.795	11.702	1,86
De Pinte	20	26.463	10.881	2,43
Deinze	55	55.863	43.580	1,28
Gent	400	536.585	263.927	2,03

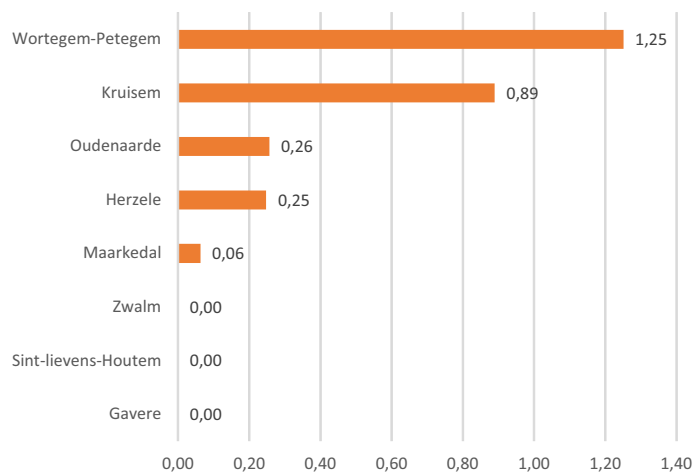
Vlaamse Ardennen

Steden en gemeenten Vlaamse Ardennen	% inzet ambtenaar op lokaal mondiaal beleid	Totale budget voor lokaal mondiaal beleid in 2019	Aantal inwoners 1/1/2020 (Statbel)	Budget per inwoner (in euro)
Gavere	?	0	12.903	0,00
Sint-lievens-Houtem	Niet vastgelegd	0	10.400	0,00
Zwalm	0	0	8.167	0,00
Maarkedal	Niet bepaald	400	6.338	0,06
Herzele	20	4.500	18.187	0,25
Wortegem-Petegem	0	8.000	6.395	1,25
Oudenaarde	10	8.114	31.612	0,26
Kruisem	10	14.000	15.743	0,89

Totale budget voor lokaal mondiaal beleid in 2019, gemeenten van regio Vlaamse Ardennen

Budget per inwoner voor lokaal mondiaal beleid in 2019, gemeenten van regio Vlaamse Ardennen

Mondiaal beleid

11 gemeenten (26%) die de bevraging hebben ingevuld, geven aan een stedenband te hebben. De partnerlanden zijn zowel landen in ontwikkeling als landen in Europa. Enkele voorbeelden: Roemenië, Zuid-Afrika, Senegal, Ecuador, Hongarije, Benin, ... Er wordt rond verschillende thema's gewerkt: milieu, gender, onderwijs, gezondheid, kunst & cultuur, ...

Veel gemeenten geven aan dat ze ook financiële ondersteuning bieden aan particuliere initiatieven die projecten steunen in landen in ontwikkeling (4de pijler initiatieven). Gemiddeld gaat ongeveer iets meer dan 46% van het budget voor mondiaal beleid naar deze ondersteuning.

Interessant voor de gemeenten is te weten dat sommige lokale mondiale projecten ook financiële ondersteuning krijgen door de Provincie Oost-Vlaanderen. Een overzicht van alle organisaties, met een beschrijving rond welk project zij werken en in welke regio, kan je vinden op onze website: www.oost-vlaanderen.be/mondiaal-samenwerken. Ook via de website van het 4de pijler steunpunt (www.4depijler.be) kan je zoeken of er nog andere organisaties actief zijn in de gemeente, tenminste als zij zich lieten registreren.

Lokaal mondiaal beleid in het meerjarenplan

In de bevraging werd gepolst naar de acties die in het meerjarenplan in het kader van mondiale solidariteit beschreven stonden. Volgende acties werden het meest genoemd:

1. Financiële ondersteuning bieden (= subsidies voor GROS, lokale mondiale projecten (4de pijlers), 11.11.11, ...)
2. Activiteiten om de inwoners te informeren en te sensibiliseren over mondiale thema's
3. Acties in het kader van FairTradeGemeente
4. Noodhulp
5. Stedenbanden

Een 6-tal gemeenten geven aan dat er geen specifieke acties voor lokaal mondiaal beleid opgenomen werden.

Thema's jaarplan

De thema's die beschreven stonden in het jaarplan lopen ook ver uiteen: duurzame consumptie en productie (korte keten en fair trade), diversiteit, duurzaam aankoopbeleid, wereldburgerschap, duurzame ontwikkelingsdoelstellingen,

Wel is het zo, dat er meestal enkele thema's zijn waar meer gewicht aan wordt gegeven. Ontwikkelingssamenwerking (mondiale beleid) en duurzame consumptie (korte keten en fair trade) zijn twee thema's die vaak terugkomen en waar dus veel aandacht aan besteed wordt. De activiteiten die de lokale besturen organiseren, beogen verschillende doelstellingen en hebben verschillende doelgroepen.

Niet te vergeten, rond al deze thema's biedt het Team Mondiale Solidariteit ondersteuning. Daarnaast hebben we in ons documentatiecentrum ook een uitgebreid aanbod aan materialen om rond deze thema's te werken.

Samenwerkingen zijn niet onbelangrijk in de werking van de lokale besturen. Dit kan zowel met ngo's, 4de pijlers als met middenveldorganisaties zijn. Er wordt in onze provincie veel samengewerkt met Djapo, Oxfam-Wereldwinkels, 11.11.11, VVSG en de lokale raden voor Internationale Samenwerking (GROS).

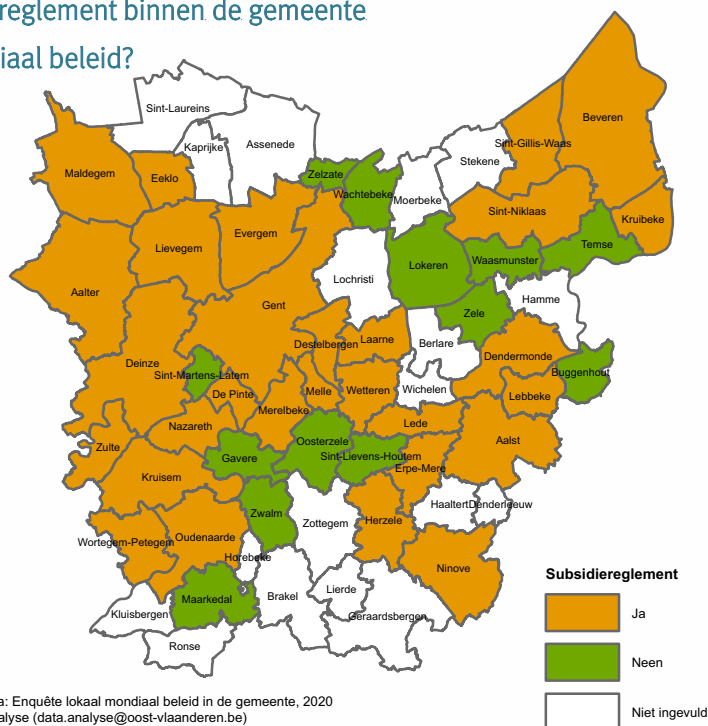
Enkele voorbeelden van activiteiten:

In de gemeente **Herzele** werd een waterfanfare georganiseerd in het kader van Wereldwaterdag in samenwerking met de leerlingen uit het vierde leerjaar. Zij trokken door de straten met zelfgemaakte borden en spandoeken en met muzikale begeleiding om de wereldwijde waterproblematiek aan te kaarten. De leerlingen maakten op die manier de inwoners van hun gemeente attent op het belang van bewust omspringen met water en het tegengaan van verspilling en vervuiling.

In september 2019 deed de gemeente **Zwalm** voor de eerste keer mee aan de Week van de Duurzame Gemeente. Tijdens de campagneweek werden verschillende activiteiten georganiseerd, zoals het uithangen van de SDG-vlag en het in de kijker zetten van de Mooimakers en Duurzame Helden van Zwalm.

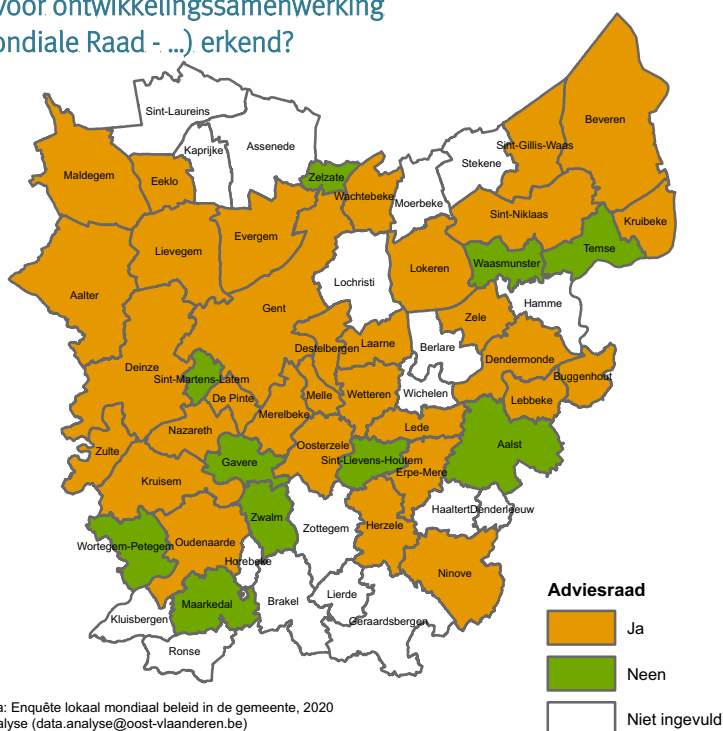
In **Laarne** werden mondiale lezingen voor volwassenen georganiseerd, in **Nazareth** werden Noord-Zuidavonden opgezet en in **Lievegem** konden de inwoners naar vertel- en filmavonden gaan.

Is er een subsidiereglement binnen de gemeente voor lokaal mondiaal beleid?

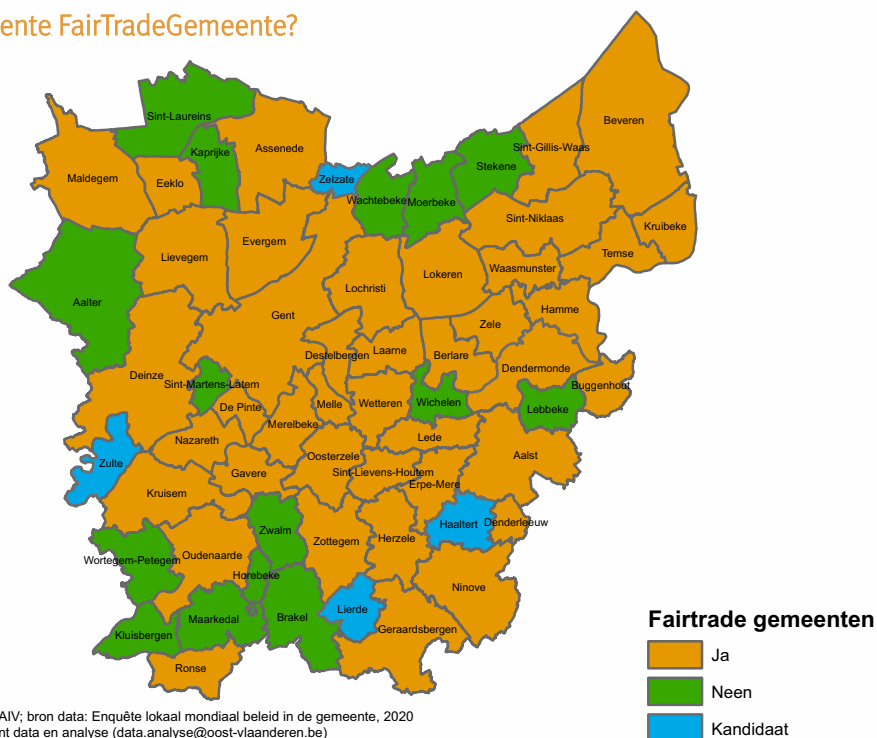
In 29 gemeenten (69 %) die deelnamen aan de bevraging bestaat er een subsidiereglement. Hiermee ondersteunen ze lokale initiatieven, 4de pijlers en ngo's die rond mondiale thema's werken en/of projecten hebben in landen in ontwikkeling.

Is de Adviesraad voor ontwikkelingssamenwerking (GROS - GRIS - Mondiale Raad - ...) erkend?

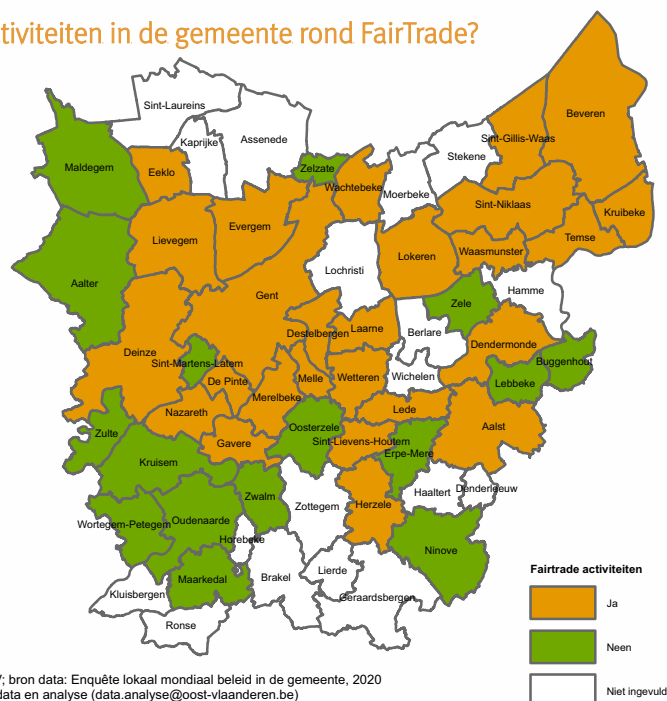
In 32 gemeenten (76,2 %) die deelnamen aan de bevraging bestaat er een erkende Adviesraad voor ontwikkelingssamenwerking. Deze Adviesraden adviseren het gemeentelijk en stedelijk beleid op het vlak van ontwikkelingssamenwerking en van duurzame ontwikkeling. De werking (en naam) van deze adviesraden neemt verschillende vormen aan en werkt in veel gemeenten rond verschillende thema's.

Is de gemeente FairTradeGemeente?

In 2019 waren er in Oost-Vlaanderen 41 FairTradeGemeenten. In 2018 waren dit er nog 40. Door de fusie van enkele gemeenten krijgen we een lichte stijging. 4 gemeenten zijn kandidaat FairTradeGemeente. 15 gemeenten zijn geen FairTradeGemeente.

Waren er activiteiten in de gemeente rond FairTrade?

Bijna 62 % van de deelnemende lokale besturen (26) hebben in 2019 activiteiten georganiseerd in het kader van fair trade. 16 gemeenten gaven aan dit niet gedaan te hebben.

Activiteiten die in 2019 georganiseerd werden door de lokale besturen in het kader van fair trade: ontbijt, picknick, markt, fietstocht, film met nabespreking, wedstrijden, workshops, festivals, ... De activiteiten die georganiseerd werden, waren zowel voor het brede publiek, voor specifieke groepen als voor het personeel van het lokaal bestuur.

Enkele voorbeelden van activiteiten in het kader van fair trade:

Een fairtradefietstocht op de Dag van de Korte Keten in **Lede** en randgemeenten. De start was in Lede zelf waar een marktje was met een 8-tal kramen met producten van lokale producenten en een stand van de lokale wereldwinkel. Elke deelnemer kreeg een fairtradefietskaart. Onderweg waren 3 stopplaatsen waaronder een schapenfokkerij en een 'buurderij'. Op de 3de stopplaats was er een koffiestop waar Café Rico werd voorgesteld, een koffieproject in Honduras met een fairtradelabel. Na terugkeer kon er nog nagenoten worden op het marktje waar ook drank en hapjes verkrijgbaar waren.

Ook onder andere in **Deinze, Aalst, Temse** en **Wetteren** werden fairtradefietstochten georganiseerd.

In het kader van de Week van de Fair Trade in oktober 2019 organiseerde de gemeente **Evergem** een Fair Trade-fotowedstrijd. Deelnemers werden gevraagd om een originele foto met minstens drie fairtradeproducten te maken. De winnaar ontving enkele waardebonnen van 50 euro, te besteden bij lokale handelaars.

In **Deinze** werd in het Kaandelpark een heuse Boxfam opgericht, een stand waar men fairtradeproducten kon kopen.

Enkele tips die we alvast kunnen meegeven: speel in op nationale campagnes zoals Week van de Fair Trade of World Fair Trade Day of neem een initiatief tijdens bijzondere dagen zoals Sinterklaas of Moederdag. Zoek ook samenwerkingen met organisaties in de gemeente. De meest voor de hand liggende is natuurlijk de lokale Oxfam-Wereldwinkel. Zij kunnen je helpen in het opzetten van informatiestands of het organiseren van bezoeken.

Naast fysieke activiteiten, werd er binnen de lokale besturen ook op andere manieren gewerkt en gesensibiliseerd over Fair Trade, door bijvoorbeeld samen te werken met lokale handelaars, het intern aankoopbeleid uit te breiden met fairtradeproducten en de gemeentelijke communicatiekanalen te gebruiken om informatie te verspreiden en Fair Trade te promoten.

De vijf meest aangekochte producten met fairtradelabel binnen de lokale besturen zijn:

1. Koffie – 81 %
2. Fruitsap – 78,6 %
3. Thee - 57,1 %
4. Wijn – 19,1 %
5. Werkkledij – 14,3 %

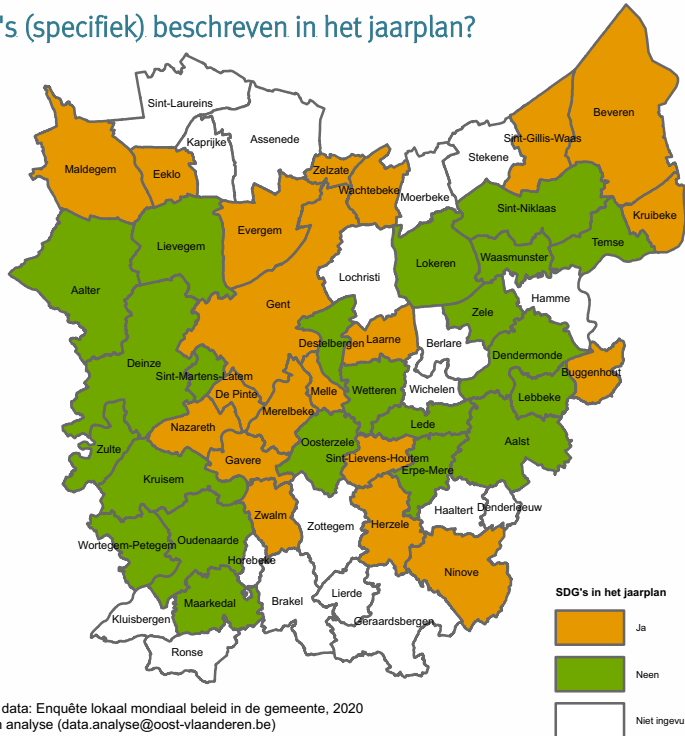
Daarnaast geven ook 11,9 % van de respondenten aan intern geen producten met het fairtradelabel aan te kopen.

**FAIRTRADE
GEMEENTE**

Ook in 2019 zetten verschillende Oost-Vlaamse steden en gemeenten het werk rond de Sustainable Development Goals verder. Zowel op het vlak van integratie van de SDG's in het lokale beleid als op vlak van informerende en sensibiliserende activiteiten naar het eigen personeel en naar de burger.

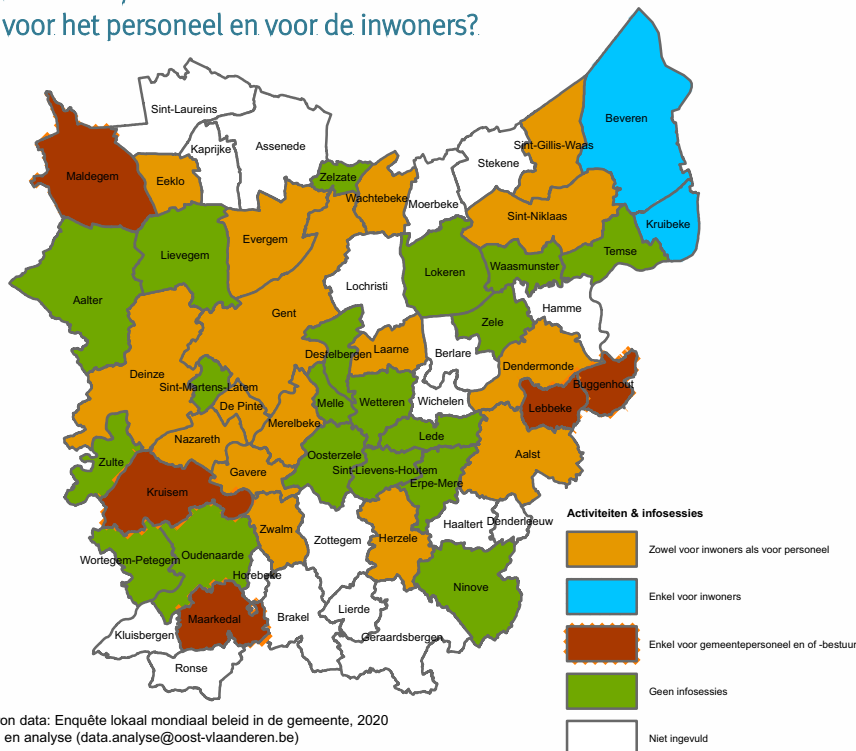
Werden de SDG's (specifiek) beschreven in het jaarplan?

Bron kaartmateriaal: AIV; bron data: Enquête lokaal mondiaal beleid in de gemeente, 2020
Verwerking: Steunpunt data en analyse (data.analyse@oost-vlaanderen.be)

Iets minder dan de helft van de ondervraagde gemeenten (20) hebben de SDG's specifiek beschreven in hun jaarplan van 2019.

Werden er activiteiten en/of infosessies rond SDG's georganiseerd voor het personeel en voor de inwoners?

Bron kaartmateriaal: AIV; bron data: Enquête lokaal mondiaal beleid in de gemeente, 2020
Verwerking: Steunpunt data en analyse (data.analyse@oost-vlaanderen.be)

Ondanks het feit dat niet veel gemeenten de SDG's specifiek in het jaarplan beschreven hebben, zijn er wel verschillende lokale besturen die aangeven dat ze infosessies en activiteiten hebben georganiseerd voor het personeel en de inwoners van de gemeente. Zo vonden er veel communicatieve acties plaats, in samenwerking met de communicatiediensten. Hiervoor werd vaak SDG materiaal aangemaakt en aangekocht. Enkele gemeenten hebben ook hun inwoners betrokken, bijvoorbeeld aan de hand van gesprekstafels.

Er was een mooi momentum met de opmaak van het nieuwe meerjarenplan om rond de SDG's te werken en deze te integreren in het beleid.

Organisaties waarmee de gemeenten samenwerkten waren: VVSG, 11.11.11, Sustenuto, Cifal Flanders, ... Naast het traject waarin VVSG 20 Vlaamse gemeenten intensief begeleidde voor de implementatie van de SDG's in hun meerjarenplanning, heeft de Provincie Oost-Vlaanderen ook een SDG-traject aangeboden aan de andere Oost-Vlaamse gemeenten. Gavere, De Pinte, Sint-Gillis-Waas en Wachtebeke hebben op dit traject ingetekend en werden in dit traject vakkundig begeleid door een medewerker van Sustenuto.

Enkele voorbeelden van SDG-activiteiten:

Gemeente **De Pinte** organiseert in samenwerking met de GROS en diverse andere lokale organisaties de Dag van het Park. Er wordt gemikt op een zeer breed publiek maar vooral op ouders met kinderen. De activiteiten zijn dan ook afgestemd op jong en oud. Gemeenschappelijke deler zijn de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) die bij elke activiteit zichtbaar zijn. Op een speelse manier komt iedereen te weten wat deze doelstellingen inhouden en hoe je zelf, zowel jong als oud, een steentje kan bijdragen tot het behalen van deze doelstellingen. Het aanbod gaat van pure animatie tot diepgaande workshops en/of educatieve spelen.

Eeklo organiseerde in mei haar lokaalmarkt waar bezoekers konden proeven van lekkernijen van lokale producenten uit Eeklo en Meetjesland. Al de bezoekers van deze markt konden ook deelnemen aan een wedstrijd rond de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen en zo kans maken op een mand vol met lokale producten.

In samenwerking met de lokale organisatie De Verstelling, 't Zitemzo en de kinderboerderij Diggie werden naar aanleiding van de 30ste verjaardag van het kinderrechtenverdrag, samen met jongeren uit Eeklo, de verschillende kinderrechten op een heel leuke manier voorgesteld aan de hand van verschillende filmpjes. Deze filmpjes verwezen ook naar verschillende SDG's. De filmpjes werden verder verspreid via sociale media en bij elk filmpje was er een educatief pakket. Daarin werd er ook een link gelegd met de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

In **Sint-Niklaas** organiseerden Solidagro, Broederlijk Delen, Welzijnszorg, Oxfam-Wereldwinkel en de stad Sint-Niklaas voor de tweede keer op een rij 'Picknick Plein Public' in het Romain De Vidtpark. Telkens wordt voluit de kaart van 'Duurzaamheid' getrokken op deze picknick en de link naar de SDG's is dan ook niet ver weg. Er werd heel wat actiemateriaal gebruikt, waaronder educatieve materialen van de Provincie Oost-Vlaanderen, om hierover te sensibiliseren.

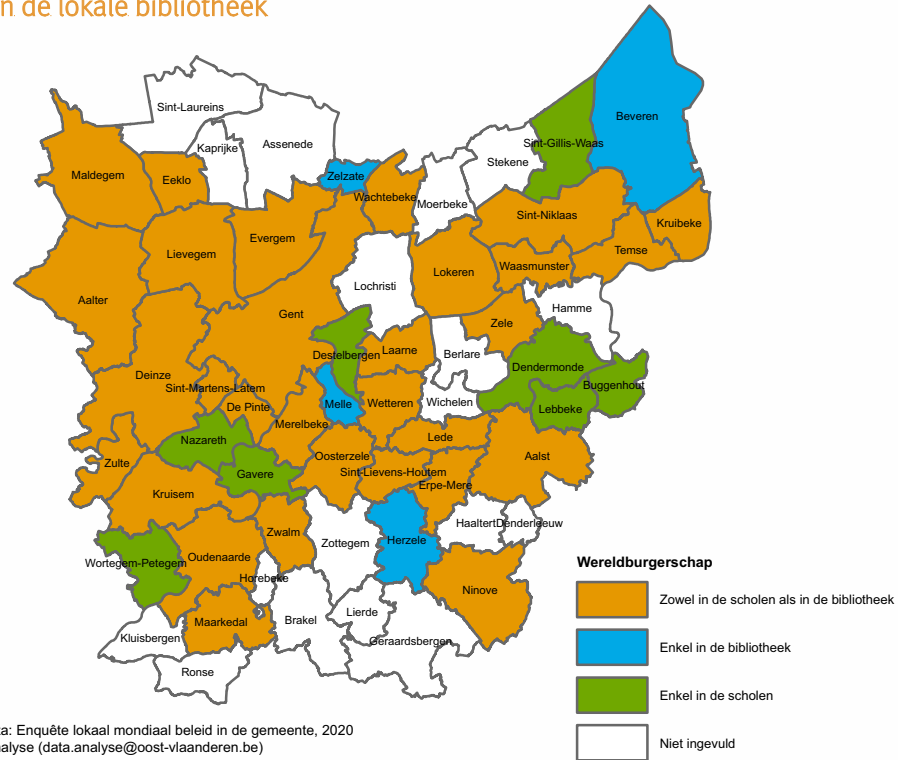
Voor de scholen was er een educatief voortraject voorzien dat online beschikbaar was.

Deelnemers haalden hun picknickpakket op aan verschillende kraampjes. Ieder kraampje zette één van de zes V.L.E.E.S.-principes in de kijker (Vlees en vis minderen – Lokaal voedsel – Ecologisch gekweekt – Eerlijke handel – Seizoensgebonden)

Tenslotte was er ook heel veel aandacht voor het milieu, dus streven naar minder afval. MIWA kwam speciaal langs met een afvalspel en afvaleiland. Het stadspark was nog nooit zo proper na deze duurzame picknick.

“Wereldburgerschap is een levenshouding waarbij men zich betrokken voelt bij de wereld om ons heen – ook over de grenzen van het eigen land. Een wereldburger handelt in overeenstemming met die betrokkenheid. Hij zet zich dus in voor een betere wereld.”

Werden er activiteiten rond wereldburgerschap georganiseerd door de scholen en/of in de lokale bibliotheek

Bron kaartmateriaal: AIV; bron data: Enquête lokaal mondiaal beleid in de gemeente, 2020
Verwerking: Steunpunt data en analyse (data.analyse@oost-vlaanderen.be)

In 2019 werden er door verschillende steden en gemeenten activiteiten in het kader van wereldburgerschap georganiseerd en dit zowel in de bibliotheken en in de scholen.

De acties die georganiseerd werden, waren gericht op diverse doelgroepen: scholen, jongeren, kinderen, burgers, stadsdiensten,... Ook de thema's die aan bod kwamen waren heel divers: onrecht, duurzame voeding, SDG's, diversiteit, 4de pijlers, Fair Trade, watervervuiling, ...

In 2019 werden in een aantal Oost-Vlaamse bibliotheken tentoonstellingen, films, lezingen, beurzen, workshops, ... georganiseerd rond bovenstaande thema's. De bibliotheek is de ultieme plaats voor laagdrempelige activiteiten.

Enkele voorbeelden van activiteiten in het kader van wereldburgerschap:

De gemeente **Kruibeke** werkt al enkele jaren samen met de GROS en diverse 4de pijlers en organiseert onder andere een jaarlijks Wereldfeest. Dit is een laagdrempelige activiteit die vooral het doel heeft om de inwoners van Kruibeke kennis te laten maken met nieuwkomers. Een drietal jaren terug werd het Wereldfeest verder uitgebreid tot een heus Wereldburgertraject bestaande uit diverse activiteiten verspreid over het kalenderjaar. Het traject kreeg de naam Reisbureau Umunsi en kreeg meer diepgang door nieuwe initiatieven met meer inhoudelijke en educatieve thema's. Nieuw in 2019 is het opstarten van een podcast waar ook inleefreizigers hun ervaring kunnen delen. Deze inleefreizigers krijgen financiële steun van de gemeente en als tegenprestatie doen ze hun verhaal. Deze podcast kan je dus ook beluisteren op de website van de gemeente.

Kruibeke

Oudenaarde

In **Ename (Oudenaarde)** hebben ze vorig jaar een Wakkere Zondag georganiseerd dit naar aanleiding van het jaarthema van Broederlijk Delen rond 'recht op voedsel'. Het organiserend comité is al lang actief in de omgeving van Ename en Horebeke en organiseert regelmatig activiteiten rond mondiale solidariteit. Het is echter niet eenvoudig in deze regio om publiek te lokken en vandaar dat er een vernieuwde formule werd gebruikt met groot succes. De Wakkere Zondag bestond uit een wandelparcours in de mooie streek van onze Vlaamse Ardennen.

De stappers jong en oud kregen onderweg meer informatie over het thema. Er werd zowel een link gelegd met landbouw van bij ons als de teelt in landen in ontwikkeling. Onderweg was er ook tijd voor een hapje, drankje en muzikale animatie. Voor de uitvoering werd er met verschillende organisaties samengewerkt die niet met mondiale thema's bezig zijn. Zo was er een zeer goede samenwerking met het PAM (Provinciaal Archeologisch Museum) in Ename.

De gemeente **Merelbeke** heeft een stedenband met de gemeente Toucountouna in Benin. Al jaren organiseren zij activiteiten voor de Merelbekenaars om deze samenwerking extra in de verf te zetten. Ook naar de scholen in Merelbeke is er regelmatig een aanbod waarbij de stedenband de nodige aandacht krijgt. Vorig jaar werd een mobiel inleefatelier gebouwd om via de school jongeren nog extra te informeren over Benin en op een leuke manier een kijk te geven op het dagelijks leven. Het inleefatelier werd samen met Studio Globo ontwikkeld. Het mobiel inleefatelier zal elke school van Merelbeke een bezoek brengen. Bij deze tot inleefatelier omgevormde werfwagen horen uiteraard lespakketten en andere educatieve materialen.

Merelbeke

Besluit

In tegenstelling tot de vorige editie hebben we minder reactie gekregen op onze vraag om de enquête in te vullen. Een respons rate van 70% is zeker niet slecht en meer dan voldoende om bepaalde conclusies te trekken.

Op basis van deze nieuwe cijfergegevens zien we opnieuw interessante bewegingen. Globaal gezien is het budget in 2019 voor lokaal mondiaal beleid gestegen tegenover 2018. Ondanks een grote personeelwissel is de inzet van een mondiale ambtenaar procentueel vergroot. We merken ook dat mondiale solidariteit meer op de lokale agenda komt van het beleid. In alle gemeenten, op een paar uitzonderingen na, is er een bevoegde schepen en werd lokaal mondiaal beleid opgenomen in de meerjarenplanning. Ambtenaren die vroeger dit luik als een extraatje bijnamen, worden nu ook officieel aangesteld en sommigen mogen daar zelfs extra werktijd voor vrijmaken. Steden en gemeenten die reeds lang een goed uitgebouwd mondiaal beleid hebben, zetten hier verder op in.

We organiseren ook twee overlegmomenten per jaar in de verschillende regio's in Oost-Vlaanderen om de gemeenten beter te informeren en te ondersteunen. We merken dat dit positieve dynamieken teweeg brengt en dat kleinere gemeenten zich beter gesteund voelen en daardoor ook meer acties ondernemen rond mondiale solidariteit.

De Provincie Oost-Vlaanderen zal verder inzetten op de ondersteuning van lokale besturen in hun duurzaam beleid waarbij ook de mondiale context belangrijk is.

Aarzel niet bij vragen maar neem contact op met ons! Ons team staat klaar met raad en daad en dit op maat van de gemeente. Samenwerking is hierin een sleutelwoord! En ... op deze manier zetten we met z'n allen stappen richting een meer solidaire wereld.